

Mészely József

A végzet hatalma elleni tiltakozás, avagy a vigasztaló fájdalom könyve

Para Olga: A csillag és a Lant

Para Olga verseihez életének színterei, a Tövishát és szülőföldje, Székelyföld szolgál ihletül, sűrűn átszöve sorsa tragikus rezdüléseivel, fájdalmas tapasztalataival és mélyen látó gondolataival. Vallomása szerint számára az írás legtöbbször öngyötrő kényszer, élete elviselhetetlenül nehéz korszakában igazi Mankó, Mentőöv, hogy minél hamarabb kiírja magából az elviselhetetlen Fájdalmat és Gyászt, hogy újra élni tudjon a pótolhatatlan veszteség és sok nehézség ellenére is. Nemrég a budapesti Romanika Kiadó gondozásában jelent meg első kötetének bővített második kiadása, melyben nem tartotta fontosnak a szerző ciklusokba sorolni a benne foglalt nyolcvankilenc verset. A kötet cím megfejtéséhez támasz a kötetnyitó vers: „*Te vagy a Csillag,/ én vagyok a Hang,/utánad sírok/a Földön alatt./ Te vagy a Csillag, /Én: a fájó Lant...*”

A *csillag és a Lant* címet viselő verskötetének verseit olvasva, megborzongtam érzelmeinek súlyától, de ugyanakkor meg is vigasztalódtam, hisz a kötetet versei egy tisztább, emberibb világ igényét erősítették bennem.

Tapodi Zsuzsa irodalomtörténész, egyetemi tanár a kötet második kiadásának ajánlásában többek között így jellemzi a szerző alkotását: „*Kimondani a kimondhatatlant, megfogalmazni a lélek bugyrait megülő fájdalmat egyszerre rettentő és boldogító kihívás: legyőzni a megszólalást gátló belső erőket, kicsit megszusszanni a kimondás, a megosztás által, a rendező értelem segítségével formát adni a makacsul kínzó irracionális tartalmaknak. A szerző tudja ezt. És azt is, hogy nemcsak alkotóként, de befogadóként is segít a művészi szó a gyógyulásban. (...) A versek, a többségükben megszólaltatott fájdalom ellenére, vigasztalnak. Ez a költészet ereje. Ha a szárnyakat le is törte az élet, megmaradt, kifejezhetővé vált a szárnyalás emléke:» de ma is érzem/ madárvoltom/ a szívemben«.* És a szavak ereje röpíteni tud.”

Para Olga nem rejtőzködő alkat, nem titkolja lelke kincseit, magányos fájó érzéseit, élményeit, tudatosan törekszik azok másokkal való megosztására, hiszen a versben mindig a magányos élmény válik közössé a másokkal, az olvasókkal való megosztás révén, és az alkotói folyamat végeredménye, a vers is ezáltal nyeri el valódi értelmét, értékét.

Kétségek, fájdalmas megrendülések és remények közt töprengve születtek ezek az alkotások, megírásukat a jelenben tapasztalt pótolhatatlan hiány motiválta,

főleg kisebb, 17 évesen tragikus körülmények közt elvesztett fiát és időközben eltávozott szeretteit, személyes ismerőseit siratja bennük. Szerzőjük nem titkolja, hogy aki elveszít valakit vagy valakiket, akihez, akikhez a szeretet erős köteléke kapcsolta, azt a „szomorú élni nélküled” érzése esendővé gyengítheti, eluralhatják elméjét a gyász, az elhunytakra való emlékezés foszlányszerű, dermesztő zuhatagai. Para Olga is a szeretteire emlékezve emlékfoszlányokba kapaszkodik, de ő méltóságteljesen emlékezik, felemelt fejjel néz vissza sorsa elkerülhetetlen fájdalmas pillanataira, s talán ezért is lát a versbe bővült pillanatoknál távolabbra. A személyes fájdalomtól kicsorduló könnypatakszerű versei nem a reményvesztettséget sugározzák, hanem a mindig vigasztaló szeretet örökérvényűségét.

Az emlékezés mindig kettős érzés, a jelen és a múlt ölelkezik össze benne, vagy milyenségét, minőségét éppen a jelen és a múlt szembenállása határozza meg. Para Olga versei is e kettősségből építkeznek. A gyász – vers az emlékezet- vers nagyon kényes és sajátos válfaja. Művelője mindig pengeélen jár, és könnyen eshet a túlfűtött érzelgősség megbocsáthatatlan csapdájába. Para Olga érdeme, hogy méltóságteljes női eleganciával bánik a szavak gyász-versekbe való bővülésével. Aforisztikus tömörségű, tényszerű egyszerűséggel, a melankolikus búsongás túlfeszítettségének mellőzésével vall megtartó erőt és igaz emberséget kifejező érzéseiről. Alkotásait a legtöbb esetben személyes jellegű, az életet élni segítő meditációval zárja. Az elmúlás rettenetébe belelopja a vigasz reményét is. Nemcsak arra mutat rá, ami nem szűnő fájdalommal csüggeszti, nyugtalanítja, hanem felvillantja a számára vigasztalót és lélekemelőt is.

Ezt sikerült elhitetnie velem, - és remélem e kötetet kézbe vevő érdeklődő olvasóit is sikerül erről meggyőznie. Mintha igazolná Wass Albert emlékezetes gondolatát: *„Az érzések és hangulatok fontosak, melyek lelkünket színezik s lelkünkön keresztül a világot is, amelyben élünk.”* Már csak ezért is érdemes kézbe venni a szerző A csillag és a Lant című kötetét.

(Romanika Kiadó, Budapest, 2021)